CALEAŞCA

Odată cu venirea în garnizoană a regimentului de cavalerie*** orăşelul B. se înveseli foarte mult. Pînă atunci fusese aici o groaznică plictiseală. Cînd ţi se întîmplă să treci prin orăşel şi sate uiţi la căsuţele scunde de lut care privesc uliţa cu o mutră nemaipomenit de acră, atunci... Dar nici nu poţi spune ce ţi se întîmplă atunci în suflet... Simţi că te cuprinde o jale, ca şi cum ai fi pierdut la cărţi sau ai fi spus netam-nesam cine ştie ce neghiobie. într-un cuvînt, nu te simţeai bine deloc. Lutul cu care au fost lipite cîndva căsuţele a căzut din pricina ploilor, iar pereţii, din albi cum au fost cîndva, au ajuns bălţaţi. Cum se întîmplă de obicei în orăşelele noastre din sud, cele mai multe acoperişuri sînt de trestie. In urma unei porunci de mai de demult a poliţaiului, au fost tăiate toate grădiniţele, pentru ca orăşelul să pară mai frumos. Pe uliţe nu întîlneşti ţipenie de om şi rar se întîmplă să treacă cîte un cocoş doar, peste caldarîmul moale ca o pernă, din pricina colbului gros de un sfert de arşin; la cea mai mică ploaie, caldarîmul se preface în glod. Uliţele orăşelului B. se umplu atunci de acele animale grase cărora poliţaiul le spune „franţuji". Cînd animalele aceste îşi scot riturile pline de seriozitate din băltoacele unde se tăvălesc, guiţă aşa de ascuţit, încît celui ce trece tocmai atunci pe acolo, cu căruţa, nu-i rămîne decît să dea bice cailor. Dar, dealtfel, e destul de greu să întîlneşti vreo căruţă prin orăşelul B. Rar, rar de tot se-ntîmplă să treacă hodorogind pe caldarîm cîte un vehicul, nici brişcă, nici teleagă, în care sade, uitîndu-se, printre sacii de făină înghesuiţi în jurul lui, un moşier oarecare, stăpîn peste unsprezece suflete de iobagi, îmbrăcat cu un surtuc de nankin şi biciuind o iapă murgă, cu mînzul după ea. Pînă şi

piaţa are o înfăţişare cam demnă de plîns; casa croitorului iese din rînd cum nu se poate mai caraghios, nu cu toată faţada, ci numai cu un colţ; peste drum, drept în faţa ei, se tot clădeşte de vreo cincisprezece ani o casă de piatră cu două ferestre; iar mai încolo se află o curte împrejmuită cu un gard de modă nouă, de scînduri vopsite în culoarea cenuşie a noroiului, dat de poliţai drept model pentru asemenea construcţii încă de pe vremea cînd el era tînăr şi nu-şi luase încă obiceiul să se culce îndată după prînz şi să ia noaptea, înainte de culcare, un decoct de agrişe uscate. La celelalte case, gardurile sînt mai toate de nuiele împletite. în mijlocul pieţii se află nişte dugheniţe, mici de tot, unde puteai vedea oricînd cîte un şirag de covrigi, o muiere cu basma roşie în cap, un pud de săpun, cîteva funturi de migdale amare, alice de vînătoare, puţină stambă şi doi băieţi de prăvălie, care, oricînd îi apucai, jucau svaika [1]) în faţa uşii. însă cum a venit în garnizoană, în acest orăşel, capitală de judeţ, regimentul de cavalerie, toate s-au schimbat. Uliţele s-au împestriţat, şi s-au înviorat — într-un cuvînt, au căpătat o înfăţişare tiouă cu desavîrşire. Căsuţele scunde vedeau adesea cum trece pe lîngă ele cîte un ofiţer sprinten şi chipeş, cu penaj la chipiu, în drum spre vreun camarad al lui, să discute împreună despre înaintări, despre cel mai bun tutun, iar cîteodată să pună la bătaie, la cărţi, o droşcă, care cu drept cuvînt se putea numi a regimentului, căci trecea din mînă în mînă — dar tot la regiment rămînea; azi se plimba cu ea maiorul, mîine era în grajdul unui locotenent, iar cînd te uitai, peste o săptămînă, iar îi ungea bucşele cu seu ordonanţa maiorului. Gardurile de nuiele împletite, dintre case, erau pline de şepci soldăţeşti, puse la soare şi nu era poartă unde să nu fieatîrnată cîte o manta sură. Prin toate ulicioarele dădeai de soldaţi cu mustăţi ţepoase, ca nişte perii de ghete. Astfel de mustăţi puteau fi văzute prin toate locurile. Numai ce se adunau în piaţă cîteva precupeţe cu căuşele, că îndată se şi ivea în spatele lor cîte o pereche de mustăţi, în piaţa din mijlocul orăşelului, nelipsitul soldat cu

mustăţi îl săpunea pe vreun ţărănoi, căruia nu-i rămînea decît să geamă şi să-şi boldească ochii în sus. Ofiţerii înviorară societatea orăşelului, alcătuită pînă atunci numai din judecător, care trăia într-o casă cu o oarecare diaconeasă, şi din poliţai, om aşezat, dar care dormea pe săturatele, cît era ziulica de mare, de după prînz şi pînă seara, şi de seara pînă a doua zi la prînz.

*) Joc de copii. (N. trad.)

Societatea se făcu însă mai numeroasă şi mai interesantă cînd îşi mută acolo cartierul generalul de brigadă. Moşierii din împrejurimi, a căror existenţă nici măcar n-o bănuise cineva pînă atunci, începură să vină tot mai des în acest orăşel, totodată şi capitală de ţinut, ca să se întîlnească cu domnii ofiţeri şi să mai joace din cînd în cînd cîte un bănculeţ, la care visau cum nu se poate mai nelămurit capetele lor din cale-afară de pline de grijile semănatului, de comisioanele nevestelor şi de vînătoarea de iepuri. Tare îmi pare rău că nu-mi pot aduce aminte cu ce prilej anume s-a întîmplat sădea generalul de brigadă o masă mare. Se făcuseră pentru această masă pregătiri uriaşe. Pînă aproape de barieră se auzeau tocînd la bucătăria generalului cuţitele bucătarilor. Toată piaţa fusese cu desăvîrşire pustiită; aşa că judecătorul şi cu dia-coneasa lui au trebuit să mînînce numai lipii de făină de hrişcă şi chisăliţă de crohmală. Curtea nu tocmai mare a casei generalului era plină toată de droşte şi de căleşti. Societatea, alcătuită numai din bărbaţi, cuprindea, în afară de ofiţeri, şi cîţiva moşieri din împrejurimi. Mai acătării dintre toţi, era PifagorPifagoro-vici Certokuţki, unul din cei mai de seamă aristocraţi ai judeţului B.,care venea la alegerile nobilimii într-un echipaj elegant şi făcea zarvă mai multă decît toţi. Certokuţki slujise cîndva într-un regiment de cavalerie, unde fusese unul dintre ofiţerii cei mai de seamă şi mai cu vază. Cel puţin, prin locurile pe unde pribegise regimentul lui,-fusese văzut pe la multe baluri şi sindrofii despre care lucru pot fi întrebate domnişoarele din guberniile Tambovului şi Simbirskului. Şi poate că vestea i s-ar fi dus şi prin alte gubernii, spre şi mai marea lui glorie şi folosinţă, dacă nu s-ar fi întîmplat să iasă din armată dintr-o pricină numită de obicei afacere neplăcută. Nu prea ştiu bine dacă dăduse o palmă cuiva, pe vremuri, sau că o primise — e sigur însă că fusese rugat să-şi dea demisia. Dealtfel nu pierduse cu asta nimic din prestigiu; purta un frac cu talia sus, în felul mundirelor de uniformă, pinteni la cizmă şi mustăţi sub nas, fiindcă fără ele nobilii ar fi putut crede că slujise în infanterie, armă pe care Certokuţki o numea în batjocură, cîteodată pihotă, cîteodată pifan-terie. Certokuţki venea pe la toate iarmaroacele unde se îmbulzeau toate măruntaiele Rusiei, alcătuită din doice, copii, fete, şi moşieri grăsani, veniţi să se distreze în tot felul de brişte, taradoice, tarantase şi în nişte carete pe care nici măcar în vis nu ţi le-ai fi putut închipui. Mirosea numai decît că în cutare loc s-a stabilit în garnizoană un regiment de cavalerie, şi venea tot-

deauna să se vadă cu domnii ofiţeri. Cum dădea cu ochii de ei, sărea foarte sprinten din caleaşca lui mică şi uşoară, sau din droş-că şi făcea cunoştinţă cu dînşii nemaipomenit de repede. La alegerile trecute, dăduse nobilimii o masă straşnică, la care declarase că de-l vor alege mareşal, avea să pună nobilimea pe picioare, cum niciodată nu a fost pusă... în deobşte, cum se spune prin gubernii şi prin judeţe, avea apucături boiereşti, se însurase cu o fată destul de frumuşică şi luase odată cu dînsa o zestre de două sute de suflete şi cîteva mii, bani gata. Capitalul îşi găsi întrebuinţare numaidecît: cumpără şase cai cu adevărat minunaţi, o maimuţă domesticită, din acele ce umblă prin casă, îşi procură clanţe aurite la uşi şi tocmi un majordom franţuz. Cele două sute de suflete ale nevestei, împreună cu celelalte două sute ale lui, fură puse la credit pentru nişte manipulaţii comerciale. într-un cuvînt, Certokuţki era un moşier în toată

regula... Un moşier din cei mari! Afară de el se aflau la masa la general şi cîţiva alţi moşieri, însă despre ei n-avem ce spune. Restul oaspeţilor erau toţi militari din regiment şi doi ofiţeri de stat-major, unul colonel şi celălalt maior destul de rotofei. Generalul, şi el om voinic şi din cale afară de gras, era de altfel, după spusele ofiţerilor, un şef bun. Avea glas de bas profund, plin de importanţă.

Masa a fost excepţională şi toate felurile: nisetrul, morunul, cega, dropiile, sparanghelul, prepeliţele, potîrnichiile, ciupercile, mărturiseau că bucătarul nu luase încă din ajun nicio picătură de rachiu şi mai mărturiseau că patru soldaţi cu cuţite lucraseră toată noaptea să-l ajute la făcut fricaseuri şi jeleuri.

Mulţimea de stiole lungi cu Lafitte şi altele cu gît scurt cu Madera, minunata zi de vară, ferestrele larg deschise, farfuriile cu gheaţă de pe masă, ultimul nasture descheiat al domnilor ofiţeri, plastroanele boţite ale stăpînilor fracurilor largi, convorbirile care se încrucişau, acoperite de glasul generalului şi udate din belşug cu şampanie, toate se potriveau cum nu se poate mai bine. După masă, toţi se ridicară cu o greutate plăcută înstomah; îşi aprinseră, care ciu-bucele lungi, care lulele scurte şi ieşiră în cerdac cu ceştile cu cafea în mînă.

Generalul, colonelul şi chiar maiorul, toţi erau cu mundirele descheiate, aşa că li se zăreau nobilele lor pacheşti boiereşti, de mătasă; domnii ofiţeri, însă, păstrînd respectul de rigoare, ţineau mundirele încheiate, în afară de ultimii trei nasturi.

141

— Ei, de-acum o putem vedea, — spuse generalul; se întoarse către aghiotant, un tînăr destul de desgheţat şi cu înfăţişare plăcută, şi adaugă:

— Fii, mă rog matale, aşa de drăguţ şi porunceşte să se aducă iapa murgă. Uite, veţi vedea şi dumneavoastră...

Aici generalul trase din lulea şi scoase un nour de fum.

— Nu arată încă aşa cum ar trebui să arate, pentru că-n blestematul ăsta de tîrguşor nu găseşti un grajd ca lumea. Iapa asta... puf-puf... e-o iapă pe cinste.

— Dar de mult, puf-puf... o are excelenţa voastră? — îl întrebă Certokuţki.

— Puf-puf-puf, pu-puf... Nu chiar aşa demult. Sînt numai doi ani, decînd am luat-o de la herghelie.

— Şi a luat-o excelenţa voastră gata învăţată la călărie, sau a binevoit s-o înveţe aici?

— Pu-puf... pu-pu-pu-u-u-f: Aici! — şi spunînd astfel, generalul dispăru într-un nour de fum.

Chiar atunci ţîşni din grajd un soldat; se auzi tropot de copite; se ivi alt soldat, în halat alb, cu nişte mustăţi negre, uriaşe, ducînd de dîrlogi o iapă; era speriată şi tresărea; îşi smuci pe neaşteptate capul în sus, încît era cît pe ce să-l arunce în aer, cu mustăţi cu tot, pe soldatul care se cinchi repede la pămînt.

— Hai-hai! Fii cuminte, Agafena Ivanovna, — îi vorbea soldatul, aducîndu-o lîngă cerdac.

Precum se vede, iepei îi zicea Agafena Ivanovna. Era puternică, sălbatică, aşa ca o frumuseţe meridională; a răsunat cerdacul de lemn, cînd l-a izbit cu copitele, apoi s-a oprit brusc.

Generalul îşi scoase pipa din gură, şi începu să se uite la Agafena Ivanovna cu faţa plină de mulţumire. însuşi colonelul comandant al regimentului coborî din cerdac şi o apucă de bot, însuşi maiorul o bătu pe crupă, în timp ce ceilalţi o admirau plescăind din limbă.

Certokuţki coborî şi el din cerdac şi trecu înapoia iepei. Soldatul care o ţinea de dîrlogi stătea smirna şi se uita ţintă în ochii musafirilor, parc-ar fi vrut să se năpustească asupra lor.

— Foarte-foarte frumoasă iapă! Chipeşă iapă! — spuse Certokuţki. — îmi dă voie excelenţa voastră să văd şi eu cum merge?

— Pasul îl are bun. Numai, dracu ştie... ce-i cu ea. I-a dat prostul de felcer

nişte hapuri şi de atuncea strănută întruna.
— Foarte-foarte frumoasă iapă! Are, însă, excelenţa voastră un echipaj corespunzător pentru dînsa?
142
— Un echipaj? Dar iapa asta-i numai de călărie!
— Asta o ştiu eu. Am întrebat pe excelenţa voastră numai ca să aflu dacă are un echipaj corespunzător pentru ceilalţi cai.
— Eh, echipaje nu prea am destule. Trebuie să-ţi mărturisesc că de cînd tot vreau să am şi eu o caleaşca din cele care se fac azi... I-am scris despre asta fratelui meu care stă acuma la Petersburg dar nu ştiu dacă mi-o trimite sau nu.
— Mi se pare, excelenţa voastră, că nu se află căleşti mai bune decît cele de Viena, — observă colonelul.
— Ai perfectă dreptate, puf-puf-puf!
— Eu, excelenţa voastră, am o caleaşca minunată, originală, de Viena.
— Care? Aceea cu care ai venit dumneata?
— O, nu, asta-i una de drum, a mea personală pentru alergătură după treburi, dar cealaltă... e uimitor de uşoară, parcă-i un fulg. Cînd şezi într-însa, dacă-mi permite excelenţa voastră să mă exprim aşa, parcă te-ar legăna doica în leagăn, nu alta.
— Va să zică-i confortabilă?
— Foarte-foarte confortabilă! Pernele, arcurile —toate parc-ar fi dintr-o poză.
— Bun lucru!
— Dar cît e de încăpătoare! Nici c-am mai văzut aşa ceva, excelenţa voastră. Pe cînd eram în activitate, puneam în cutiile ei zece sticle de rom şi douăzeci de funturi de tutun, afară că mai luam cu mine aproape şase mundire, albituri şi două ciubuce, ca să zic aşa — cu voia excelenţei voastre — lungi cît nişte tenii. Iar în buzunarele ei ar încăpea un bou întreg.
— Bun lucru şi acesta!
— Eu, excelenţa voastră, am dat pe caleaşca asta patru mii.
— Judecind după preţ, trebuie să fie bună. Şi ai cumpărat-o chiar dumneata ?
— Nu, excelenţa voastră, am căpătat-o din întîmplare. De cumpărat, a cumpărat-o un prieten al meu din copilărie, un om cum rar întîlneşti, cu care excelenţa voastră s-ar fi înţeles de minune. Pentru noi doi, ce era al unuia era şi a altuia. Totuna era. Caleaşca i-am cîştigat-o la cărţi. Poate c-ar dori excelenţa voastră să-mi facă cinstea să poftească mîine la dejun la mine. Aşa ar putea vedea caleaşca.
— Nu ştiu ce să-ţi spun. Să viu singur, mie nu ştiu cum. Da-că-i aşa, poate mi-ai îngădui să viu cu domnii ofiţeri?
143
— Dar îi poftesc cu plecăciune şi pe domnii ofiţeri. Domni-lor, are să fie pentru mine o mare cinste să am plăcerea să vă văd în casa mea!
Colonelul, maiorul şi ceilalţi ofiţeri i-au mulţumit, înclinîn-du-se cu multă curtenie.
— Eu, excelenţa voastră, sînt de părere că dacă-i vorba să cumperi un lucru, atunci să fie neapărat un lucru bun, şi de cît să iei un lucru prost, te laşi mai bine păgubaş. Iaca, mîine, cînd excelenţa voastră are să-mi facă cinstea să poftească la mine, am să-i arăt nişte chestii pe care mi le-am instalat eu în gospodărie.
Generalul se uita la el, slobozind fumul pe gură.
Certokuţki era cum nu se poate mai mulţumit că-i poftise pe domnii ofiţeri la el la masă, şi prinse a porunci din vreme, în închipuirea lui, tot feluri de pateuri, şi de sosuri. Şi se uită la ei cu multă veselie; iar domnii ofiţeri, dacă ar fi fost să te iei după ochii lor şi după anumite mişcări uşoare ale trupului, care aduceau a plecăciuni, ai fi crezut că şi-au îndoit buna dispoziţie faţă de dînsul. Certokuţki

se simţea acum la largul lui, şi îi tot dădea ghes cu vorba. Glasul i se muiase şi semăna acum cu glasul unui om copleşit de plăcere.
— Stîpîna casei va fi măgulită cînd vă voi prezenta, excelenţa voastră.
— Foarte încîntat! — spuse generalul netezindu-şi mustaţa. După aceea, Certokuţki ar fi vrut să plece îndată acasă, să
poată pregăti din timp toate cele necesare pentru primirea oaspeţilor la masa de a doua zi. îşi luase pînă şi pălăria în mină, însă, lucru curios, fără să-şi dea seama cum, zăbovi încă un răstimp. Pînă una alta, mesele de joc au şi fost aşezate în odaie şi în curînd întreaga societate se împărţi în partide de cîte patru, se împrăştie prin diferitele colţuri ale odăilor şi se aşeză la *whist.*
Se aduseră luminările. Certokuţki stătu multă vreme la îndoială dacă să se aşeze sau nu la *whist.* Cum însă domnii ofiţeri începură să-l îmbie să joace, refuzul i se păru foarte nepotrivit cu regulile bunei cuviinţe. Aşa că se aşeză şi el. Pe nesimţite răsări dinaintea lui un pahar cu *punch,* pe care îl bău îndată, tot fără să-şi dea seama. Juca două robere, găsi iarăşi un pahar de *punch* la îndemînă şi-l bău şi pe acesta, tot aşa, nu însă fără a spune:
— E timpul, domnilor, să plec acasă. Zău că-i timpul! Totuşi, se aşeză iarăşi la partida doua. între timp discuţiile
din diferitele colţuri ale odăilor căpătară un caracter mai intim.
Cei care jucau *whist, erau* destul de tăcuţi, pe cînd cei care nu jucau şedeau la o parte, tolăniţi pe divane şi vorbeau de-ale lor. In-tr-un colţ, un ştab-rotmistru[1]), cu pipa în dinţi, îşi potrivise o pernuţă sub coastă şi începu să-şi povestească curgător şi pe îndelete aventurile amoroase, şi pusese cu desăvîrşire stăpînire pe luarea-aminte a celor din jur. Un moşier, peste măsură de gras, şi cu mîinile scurte, aducînd întrucîtva cu doi cartofi binecrescuţi, asculta cu o mutră nespus de dulceagă şi-şi repezea din cînd în cînd mîna scurtă după spatele-i larg, ca să-şi scoată de acolo tabachera. în alt colţ se pornise o discuţie destul de aprinsă cu privire la instrucţia de batalion şi Certokuţki, care pînă atunci ajunsese să pună de două ori valetul în locul damei, începu din-tr-odată să se amestece în vorbă şi să strige din colţul lui: „în ce an?", sau: „Din ce regiment?" fără să bage de seamă că întrebarea lui se potrivea cîteodată ca nuca în perete. în cel© din urmă, cu puţin înainte de cină, jocul se sfîrşi, dar se mai prelungi un oarecare timp în discuţia lor, ca şi cum capetele tuturor ar fi fost pline de *whist.*
Certokuţki, îşi aducea foarte bine aminte că de cîştigat cîştigase o mulţime de bani, dar că nu luase nimic în mină. Se ridică nedumerit de la masa de joc şi rămase mult timp în situaţia omului căruia îi lipseşte batista din buzunar. în timpul acesta se servi la masă. Se înţelege de la sine că numai vinurile nu lipseau şi că, Certokuţki fără să vrea se simţea obligat să-şi umple din cînd în cînd paharul fie chiar numai de hatîrul sticlelor, aflate în dreapta şi în stînga lui.
La masă, convorbirea se întinse din cale-afară şi urmă un curs oarecum ciudat. Un moşier, fost cîndva în armată, pe vremea campaniei din 1812, începu o poveste cu o bătălie care nici nu avusese loc; după aceea, fără să ştie cîtuşi de puţin din ce pricină, a luat dopul unei gărăfi şi l-a înfipt într-o prăjitură. într-un cuvînt, ce s-o mai întindem? Erau ceasurile trei, cînd oaspeţii începură să plece, iar vizitiii se văzură siliţi să-i ia pe unii la subţioară ca pe nişte boccele cu cumpărături. Certokuţki şedea în caleaşca şi în ciuda aristocratismului său aşa de adînc se înclina şi aşa de tare dădea din cap, încît ajunse acasă aducînd în mustaţă doi scai:
Acasă, dormeau toţi duşi. Vizitiul abia-l găsi pe fecior, care îşi duse stăpînul prin salon şi-l dădu în primire fetei din casă; şi Certokuţki abia se ţinu după ea, pînă în odaia de dormit: se

1) Grad ofiţeresc în trupele de cavalerie în armata ţaristă, echivalent gradului de locotenent major. (N. red. rom.)

culcă alături de tinerica şi frumuşica lui nevastă; îmbrăcată într-un veşmînt de noapte, alb ca neaua, aceasta dormea întinsă într-o poziţie cum nu se poate mai încîntătoare. o trezi zgomotul prăbuşirii pe pat a soţului ei. Se întinse, îşi ridică genele, clipi repede din ochi de trei ori, şi-i deschise zîmbind pe jumătate supărată. Văzînd, însă, că, de data asta, bărbatul ei nici gînd n-avea să-şi manifeste tandreţea, se întoarse înciudată pe partea cealaltă, îşi puse pe braţ obrazul plin de prospeţime şi nu trecu mult şi adormi la loc.
Ceasul cînd se trezi tînăra stăpînă alături de soţul ei care sforăia, nu era ceea ce se cheamă, la ţară, *devreme.* îşi aminti că el se întorsese pe la ceasurile patru din noapte, şi nu se îndură să-l trezească; îşi puse papucii de casă, comandaţi anume pentru ea de la Petersburg; rochia de casă pusă îndată se revărsă în falduri în jurul ei, ca o cascadă; intră în cabinetul de toaletă unde se spălă cu apă ca şi ea de proaspătă. Se apropie apoi de oglindă, se privi de vreo două ori şi văzu că arăta în ziua aceea cît se poate de bine. împrejurarea asta, după cum se vede fără prea mare importanţă, o făcu să şadă în faţa oglinzii cu două ceasuri mai mult ca de obicei. în cele din urmă se îmbrăcă foarte drăguţ şi ieşi în grădină să se mai răcorească. Parcă anume se nimerise să fie o zi minunată cu care se pot lăuda numai verile sudului. Ajuns la amiază, soarele ardea cu toată puterea razelor sale, dar era plăcut să te plimbi la răcoare, pe aleele dese şi umbroase, iar florile, încălzite, îşi răspîndeau întreit mirezmele. Frumuşica stăpînă uitase cu desăvîrşire că se făcuseră ceasurile douăsprezece şi că soţul ei tot mai dormea. Prinse să audă cum sforăie doi vizitii şi un foraiter, care îşi făceau somnul de după masă în grajdul de dincolo de grădină. Ea, însă,tot mai şedea în aleea umbroasă; se uita către capătul aleii unde se deschidea vederea asupra şlea-hului celui mare; se uita cu gîndul dus la pustietatea drumului pe care nu era ţipenie de om; deodată luarea-aminte îi fu atrasă de un nour de colb care s-a ivit în depărtare. Se uită mai bine şi deosebi curînd cîteva echipaje. în cap, venea o caleaşca uşurică, cu două locuri şi cu poclitul lăsat în jos; în ea, şedea un general cu nişte epoleţi groşi strălucind în soare, şi, alături de el, un colonel. După caleaşca aceea venea alta, cu patru locuri în care şedeau, în fund, un maior cu aghiotantul generalului, iar în faţă alţi doi ofiţeri; după a doua caleaşca, venea bine-cunoscuta droşcă a regimentului, pe care pusese stăpînire de data asta grăsunul de maior; după droşcă, într-un bonvoyaj cu patru locuri,

şedeau patru ofiţeri cu un al cincelea în braţe. în urma bonvoya-jului călăreau trei ofiţeri pe nişte cai murgi rotaţi, de toată frumuseţea.
„Nu cumva vin la noi? se întrebă stăpînă casei. Ah, doamne, dumnezeule! Chiar aşa-i, cotesc spre pod." Scoase numaidecît un strigăt, pocni din palme şi o luă la fugă peste straturi şi răzoare de flori, de-a dreptul în odaia de culcare a bărbatului ei; acesta dormea dus.
— Scoală, scoală! Hai, scoală mai repede! — striga ea, zgîl-ţîindu-l de mînă.
— Ha? — îngăimă Certokuţki şi se întinse, fără, însă, să deschidă ochii.
— Scoală puişorule! Auzi, sau n-auzi? Ne vin nişte musafiri!
— Musafiri! Ce fel de musafiri? — După ce rosti cele de mai sus, Certokuţki mugi uşor, ca un viţel cînd caută cu botul, ugerul vacii. — Mmm... întinde gîtul puicuţă să ţi-l sărut.
— Pentru numele lui dumnezeu! Mai scoală mai repede, su-fleţelule. A venit un general cu nişte ofiţeri! Ah, doamne dumnezeule! Ai un scai în mustaţă.
— Generalul? Cum aşa? A şi venit? Ce mama dracului înseamnă asta, că nu m-a trezit nimeni? Dar masa? Ce-i cu masa? To-tu-i gata cum trebuie?
— Care masă?

— Cum aşa? N-am poruncit eu masa?
— Tu? Ai venit la patru dimineaţă şi cîte nu te-am întrebat... dar nu mi-ai răspuns nimic. Nu te-am trezit, puişorule, pentru că nu dormiseşi deloc şi mi-era milă... — Stăpînă casei rosti ul-timile cuvinte cu un glas nespus de galeş şi de rugător.
Certokuţki se holbă la ea, şi cam un minut mai rămase în aşternut, lovit de un trăsnet. Apoi sări din pat numai în cămaşă, «itînd că nu era deloc cuviincios.
— Of! Ce măgar sînt! — grăi el, plesnindu-se cu palma peste frunte. — Doar i-am poftit la masă. Ce-i de făcut acum? Spune-mi, sînt departe?
— Nu ştiu... Trebuie să ajungă într-o clipă.
— Sufleţelule... Ascunde-te. Ei, cine-i acolo? Tu eşti fato? Tîu te teme, proasto! Ia fă-te-ncoace! Uite, îndată au să vină •aici nişte ofiţeri. Să le spui că boierul nu-i acasă, că a plecat de •dimineaţă şi că nu se-ntoarce toată ziua 1 Auzi? Să spună aşa şi -oamenii din curte. Hai, du-te mai repede!

Spunînd astfel, Certokuţki apucă în grabă un halat şi fugi să se ascundă în droşcărie, cu gîndul că acolo va fi în cea mai deplină siguranţă. Se aşeză într-un colţ, dar îşi dădu îndată seama că s-ar fi putut să-l vadă cineva şi acolo. Dintr-odată, un gînd îi fulgeră prin minte: „Uite, asta-i şi mai bine!" într-o clipă, coborî scara caleştii aflată alături, sări înlăuntru, trase uşiţa după dînsul, şi, ca să fie şi mai sigur, se ghemui în halatul lui, se acoperi cu burduful de piele peste cap şi amuţi de tot.
între timp, echipajele trăseseră dinaintea cerdacului.
întîi se dădu jos generalul şi se scutură de colb, iar după el coborî colonelul, îndreptîndu-şi cu mîna penajul de la chipiu. Apoi, cu sabia la subţioară, sări din brişcă maiorul cel gras ; după aceea săriră sprinteni din bonvoyaj sublocotenenţii subţirei împreună cu prapurcicul ţinut pînă atunci în braţe; la urmă, descă-lecară şi ofiţerii veniţi ţanţoşi pe cai.
— Boeru nu-i acasă, — le spuse un valet în cerdac ieşit înaintea lor.
— Cum aşa, nu-i acasă? Dar totuşi vine la masă.
— Ba, nu vine deloc. E plecat pentru toată ziua. Se poate întîmpla să fie acasă mîme, pe vremea asta.
— Ei poftim! — spuse generalul. — Cum vine asta?
— N-am ce zice, straşnică figură! — zise colonelul rîzînd.
— Nu pricep, cum poate cineva face una ca asta? — urmă generalul cu nemulţumire. — Ptiu!... Drace... Dacă nu poţi primi, de ce insişti să vie?
— Eu unul, excelenţa voastră, nu înţeleg cum poate face cineva una ca asta? — rosti unul dintre tinerii ofiţeri.
—• Cee? — i-o întoarse generalul, căci obişnuia cînd grăia cu inferiorii să întrebuinţeze acest pronume interogativ.
— Am întrebat, excelenţa voastră, cum se poate purta cineva aşa...
— Fireşte. Ei, dacă s-a întîmplat să nu poţi primi oamenii, dă-le de ştire sau nu-i invita.
— Nu-i nimic de făcut, excelenţa voastră. Să ne-ntoarcem acasă, — vorbi colonelul.
— Se înţelege că n-avem încotro. Da de altfel caleaşca o putem vedea şi fără dînsul. Cred că n-o fi luat-o cu el. Ei, mă ! Ia vină-ncoace, frăţioare.
— Porunciţi!
— Tu eşti grăjdar?
— Grăjdar, excelenţa voastră.

— Ia arată-ne caleaşca nouă, căpătată de boier nu demult.

— Poftiţi în droşcărie.
Generalul şi ofiţerii se îndreptară spre droşcărie.
— Iacă, să-mi daţi voie s-o trag puţin afară mai la lumină, c-aicea-i întuneric.
— Ajunge, ajunge. E bine şi aşa.
Generalul şi ofiţerii făcură înconjurul caleştii şi-i cercetară cu luare-aminte roţile şi arcurile.
— Ei, n-are nimic deosebit, — spuse generalul. — O caleaşca şi nimic mai mult.
— Nu-i cine ştie ce de capul ei; — spuse colonelul. — N-are absolut nimic ca lumea.
— Mie, excelenţa voastră, mi se pare că nu face în ruptul capului patru mii — spuse unul din ofiţerii tineri.
— Cee?
— Am spus, excelenţa voastră, că mi se pare că nu face patru mii.
t
— Ce patru mii? Nu face nici două! N-are pur şi simplu nimic. Dar, mai ştii poate c-o fi avînd înăuntru ceva deosebit... Ian-ascultă, drăguţule: descheie burduful!
Atunci, dinaintea ochilor se ivi Certokuţki, în halat, şezînd ghemuit cu totul.
— Aha! Aici erai? — rosti cu uimire generalul.
Şi spunînd astfel, îl acoperi la loc cu burduful, trînti uşiţa şi plecă împreună cu domnii ofiţeri.